

A woman with wet, dark hair is embracing another person from behind in a pool of water. The water is dark and rippling. The woman's face is visible, looking towards the camera with a slight smile. The person being embraced has their back to the camera. The scene is framed by a large, rounded, light green border.

HET JAAR VAN DE KREEFT

van hugo claus regie luk perceval

toneelgroepamsterdam

—
ROLVERDELING OP ACHTERZIJDE

VAN HUGO CLAUS
REGIE LUK PERCEVAL
BEWERKING PETER VAN KRAAIJ, LUK PERCEVAL
DRAMATURGIE PETER VAN KRAAIJ
SCENOGRAPHIE KATRIN BRACK
LICHTONTWERP MARK VAN DENESSE
MUZIEK JEROEN VAN VEEN
KOSTUUMS ANNELIES VANLAERE
CHOREOGRAFIE TED STOFFER
PARTICULIER PRODUCENT MIES EN JAAP KAMP / VAN
MEEUWEN KAN FONDS

ASSISTENTIE REGIE TATIANA PRATLEY
ASSISTENTIE SCENOGRAPHIE RAMÓN HUIJBRECHTS
HOOFD TECHNIEK & PRODUCTIE GÖTZ SCHWÖRER
PRODUCTIELEIDING ANGELINA KROFT
TECHNIEK ARIST RICHARTZ (1ste INSPICIËNT), PEIJN VAN BEEK, PETER
PIEKSMÄ, PIETER ROODBEEN, RUUD DE VOS, DAAN WESTENDORP
KOSTUUMMATELIER FARIDA BOUHBOUH, CLAUDIA PELLEGRINI
(KLEEDWERK), WIM VAN VLIET (HOOFD)
CASTINGADVIEZEN HANS KEMNA
FOTOGRAFIE SANNE PEPE, JAN VERSWEYVELD (COVER)
GRAFISCH ONTWERP BRIGIET VAN DEN BERG, JAN VERSWEYVELD
PUBLICITEIT METTE RAAPHORST
DRUK SSP AMSTERDAM
MET DANK AAN JOUKJE DE BOER, CLAARTJE CHAJES,
MICHAEL KEYSER, MACBIKE, MARTHA MOJET

HET JAAR VAN DE KREEFT

—
**DE VOORSTELLING DUURT CIRCA 2 UUR,
GEEN PAUZE.**

#HETJAARVANDEKREEFT

MARIA KRAAKMAN, GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT, LUK PERCEVAL | AMSTERDAM | 2016

—
‘Het immense oeuvre van Hugo Claus is een kosmos, een zonnestelsel met planeten en asteroïden. In zijn werk bestaat het diepzinnige naast het banale, het burleske naast het klassieke’ - Michaël Zeeman

Hugo Claus (1929-2008) heeft, naast poëzie en proza, filmscenario's en tientallen toneelteksten geschreven. Claus was een kunstenaar van het woord en mag zichzelf één van de meest bekroonde en vertaalde auteurs uit het Nederlands taalgebied noemen. Ondanks zijn veelzijdigheid stelde hij: *‘Poëzie is wat mij beweegt, dat is de kern van wat ik doe. Ik schrijf romans die ik dichtelijk noem, en mijn schilderijen zijn poëtische schilderijen.’* In zijn werk wordt duidelijk hoe poëzie gevonden kan worden in ogenschijnlijk simpel en alledaags, soms zelfs met opzet fout, taalgebruik. Met De Oostakkerse gedichten (1955) zette Claus de toon voor zijn gehele oeuvre: hij dichtte in een beeldende, rauwe stijl die een evenwicht hield tussen onopgesmukte taal en aangeklede poëzie. Claus zette zich in vrijwel al zijn werk af tegen de heersende orde van de katholieke kerk en de verstikkende kleinburgerlijkheid van de Vlaamse samenleving. Zijn – alom als magnum opus beschouwde – roman Het verdriet van België (1983) is hier een voorbeeld van.

Claus schreef Het jaar van de kreeft in 1972. Het werd een instant bestseller en blijft in zijn omvangrijke oeuvre een buitenbeentje. Door sommigen werd het boek afgedaan als een pulproman. Claus slaagde er echter in een roman over de liefde te schrijven, die zowel het diepzinnige als het banale omvat. In korte hoofdstukken schetst hij de vier seizoenen waarin twee mensen de verrukking van de verliefdheid én de achterhoedegevechten na de breuk doormaken.

In de literaire context van Het jaar van de kreeft is Jan Wolkers' Turks fruit wellicht het meest opvallende boek. Drie jaar vóór Claus schreef Wolkers over een moeizame relatie met een noodlottig einde, waarin seksualiteit een hoofdrol speelde en Amsterdam de plaats van handeling was. Toch is de omschrijving van Wolkers' vrouwelijke hoofdpersonage niet te vergelijken met die van Claus. De manier waarop Wolkers haar haast als godin omschrijft, contrasteert sterk met de nadruk die Claus lijkt te leggen op haar imperfecties. Dit getuigt van een andere blik op de liefde: geen romantisering, maar eerder omarming. Claus legt de nadruk op de vergankelijkheid, eindigheid en onverenigbaarheid.

Deze onverenigbaarheid heeft niet alleen te maken met de verschillende milieus waartoe de twee geliefden behoren. Ook seksueel lukt het niet om elkaar te vinden, hoe krampachtig en vaak ze het ook proberen. Zij kan zich niet binden omdat het besef van het verval als een sluier om haar leven hangt. Hij kan haar niet redden omdat hij haar schreeuw om liefde onterecht begrijpt als een afwijzing. Waar hij een mogelijk gezamenlijke toekomst zoekt, leeft zij in het verleden en sleept zij haar voorbij liefdes als een last achter zich aan. Daardoor vinden de twee geen intimiteit en belanden ze in een toestand van sprakeloosheid. Het plaatst de twee geliefden in een dodendans richting het einde, waar geen van beiden de afloop definitief wil inluiden.

Dit gegeven fascineerde regisseur Luk Perceval in zijn behandeling van de tekst. Wat is het dat twee mensen samenbrengt als er niets lijkt te kloppen? Wat is er tussen geliefden dat ze zo onlosmakelijk verbonden maakt? Het jaar van de kreeft is dan ook een onorthodox liefdesverhaal.

De voorstelling is een aaneenschakeling van absurde, tragikomische, emotioneel en fysiek uitputtende scènes, die het beeld oproepen van twee reddeloze mensen die niet met, maar ook niet zonder elkaar kunnen. De scenografie van Katrin Brack beklemtoont de impasse: een lege ruimte waarboven een raster van jaren 70 sekspoppen is gespannen, als een onontkoombare dwangneurose. De ruimte schetst geen situaties, maar een mentale toestand waarin seks in plaats van een bevrijding een onoplosbaar probleem vormt. Dezelfde dwangmatigheid klinkt door in de muziek. Gecomponeerd en live gespeeld door Jeroen van Veen, stuwen de repetitieve en minimalistische preludes de personages voort, of ze nu willen of niet. Beide geliefden putten elkaar uit, gevangen in een onontkoombare spiraal van intimiteit en afstandelijkheid, trots en overgave, leven en dood. Een liefdesverhaal zonder romantiek, dicht op de huid van twee mensen die de liefde ervaren als een noodlot en een missie.

***‘Ik ben maar één
keer geboren, zal
vele keren paren,
één keer sterven.’***

– Hugo Claus

uit: De Wolken, De Bezige Bij, 2011

HET JAAR VAN DE KREEFT

AMSTERDAM STADSSCHOUWBURG (020 624 23 11)

WO 16 T/M ZA 19 AUG
DI 22 T/M ZA 26 AUG

LEEWARDEN STADSSCHOUWBURG DE HARMONIE

VR 27 OKT

BREDA CHASSÉ THEATER

DI 31 OKT, WO 1 NOV

KERKRADE PARKSTAD LIMBURG THEATERS

WO 22 NOV

EINDHOVEN PARKTHEATER

VR 24, ZA 25 NOV

GRONINGEN STADSSCHOUWBURG

MA 27 NOV

DEN HAAG HET NATIONALE THEATER

WO 29 NOV, DO 30 NOV

MILAAN PICCOLO TEATRO STREHLER

DO 5 T/M ZO 8 APR

TA-EXTRA AMSTERDAM

INLEIDING WO 16, 23 AUG

ENGELSE BOVENTITELING WO 16 T/M ZA 26 AUG

NAGESPREK VR 18, 25 AUG

ENSEMBLE & GASTEN 17 | 18 HÉLÈNE DEVOS, JIP VAN DEN DOOL, FRED GOESSENS, JANNI GOSLINGA, AUS GREIDANUS JR., MARIEKE HEEBINK, ROBERT DE HOOG, HANS KESTING, HUGO KOOLSCHIJN, MARIA KRAAKMAN, RAMSEY NASR, CHRIS NIETVELT, CELIA NUFAAR, FRIEDA PITTOORS, HALINA REIJN, GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT, HARM DUOCO SCHUT, BART SLEGERS, EELCO SMITS, STEVEN VAN WATERMEULEN, CLAIRE BENDER, BART BIJNENS, EVELIEN BOSMANS, VIOLET BRAECKMAN, EVGENIA BRENDES, THOMAS CAMMAERT, MINGUS DAGELET, KATELIJNE DAMEN, BARRY EMOND, ROELAND FERNHOUT, ABKE HARING, MAARTEN HEIJMANS, EVA HEIJNEN, NOORTJE HERLAAR, GAITE JANSEN, MINNE KOOLE, DJAMILA LANDBRUG, ROB MALASCH, MASSIMO PESIK, DEWI REIJS, LINEKE RIJXMAN, DAVID ROOS, LUCA SAVAZZI, MICHAEL SCHNORR, ANNE-CHRIS SCHULTING, JIP SMIT, JOSHA STRADOWSKI, LUCAS VANDERVOST, ARIANE VAN VLIET, LEON VOORBERG, FAAS JONKERS, POEMA KITSEROO, ROVER WOUTERS, STIJN VAN DER PLAS

TONEELGROEP AMSTERDAM | MARNIXSTRAAT 427 | 1017 PK AMSTERDAM | (020) 795 99 00
TGA.NL | INFO@TGA.NL | @TGAMSTERDAM | FACEBOOK.COM/TONEELGROEPAMSTERDAM

accenture

CLIFFORD
CHANCE

SEIZOEN 17 | 18

—
PREMIÈRES

KLEINE ZIELEN

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
SEP, OKT, NOV 17

UIT HET LEVEN VAN MARIONETTEN

VAN INGMAR BERGMAN

REGIE NANOUK LEOPOLD

NOV 17

VERGEEF ONS

VAN A.M. HOMES

REGIE GUY CASSIERS

PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
FEB, MRT, APR, MEI, JUN 18

OEDIPUS

VAN ROBERT ICKE

NAAR SOPHOCLES

REGIE ROBERT ICKE
APR, MEI 18

—
REPRISES

HET JAAR VAN DE KREEFT

VAN HUGO CLAUS

REGIE LUK PERCEVAL

AUG, OKT, NOV 17, APR 18

MEDEA

VAN SIMON STONE

NAAR EURIPIDES

REGIE SIMON STONE
AUG, SEP, OKT 17

SONG FROM FAR AWAY

VAN SIMON STEPHENS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE MOSTRA
INTERNACIONAL DE TEATRO
DE SÃO PAULO
NOV, DEC 17

DE MEIDEN

VAN JEAN GENET

REGIE KATIE MITCHELL

NOV, DEC 17

DE STILLE KRACHT

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
DEC 17

KINGS OF WAR

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

CO-COMMISSIONERS BARBICAN,
THÉÂTRE NATIONAL DE CHAILLOT,
WIENER FESTWOCHEN
COPRODUCTIE BLINDMAN,

HOLLAND FESTIVAL,
MUZIEKTHEATER TRANSPARANT
OKT, DEC 17, MRT, MEI 18

THE FOUNTAINHEAD

VAN AYN RAND

REGIE IVO VAN HOVE

NOV, DEC 17, JAN 18

DE ANDERE STEM

VAN RAMSEY NASR

REGIE IVO VAN HOVE

JAN, FEB, MRT, APR 18

DE DINGEN DIE VOORBIJGAAN

VAN LOUIS COUPERUS

REGIE IVO VAN HOVE

PRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM/TONEELHUIS
COPRODUCTIE RUHRTRIËNNALE
JAN, FEB 18

IBSEN HUIS

VAN SIMON STONE

NAAR HENRIK IBSEN

REGIE SIMON STONE
FEB 18

ROMEINSE TRAGEDIES

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE HOLLAND
FESTIVAL, DE MUNT, KAAITHEATER,

MUZIEKTHEATER TRANSPARANT,
BLINDMAN

JUN, JUL 18

NA DE REPETITIE / PERSONA

VAN INGMAR BERGMAN

REGIE IVO VAN HOVE

COPRODUCTIE LES THÉÂTRES DE
LA VILLE DE LUXEMBOURG, MAISON
DES ARTS DE CRÉTEIL, THÉÂTRE DE
LA PLACE LIÈGE
SEP 17, JAN, APR 18

OTHELLO

VAN WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE IVO VAN HOVE

NOV 17

DAGBOEK VAN EEN VERDWENENE

COMPONIST LEOŠ JANÁČEK,

ANNELIES VAN PARYS

REGIE IVO VAN HOVE

PRODUCTIE MUZIEKTHEATER
TRANSPARANT

COPRODUCTIE TONEELGROEP
AMSTERDAM, KLARAFESTIVAL,
DE MUNT, KAAITHEATER, LES
THÉÂTRES DE LA VILLE DE
LUXEMBOURG, OPERADAGEN
ROTTERDAM
DEC 17, JAN, FEB, MRT 18

LA VOIX HUMAINE

VAN JEAN COCTEAU

REGIE IVO VAN HOVE

MRT 18

—
TA-JUNIOR

OEDIPUS JR.

NAAR SOPHOCLES

REGIE ROSA FONTEIN, EMKE IDEMA
APR 18

KINGS OF WAR JR.

NAAR WILLIAM SHAKESPEARE

REGIE KARLIJN BENTHEM,
ROSA FONTEIN
NOV 17

HET JAAR VAN DE KREEFT

HIJ

GIJS SCHOLTEN VAN ASCHAT

ZIJ

MARIA KRAAKMAN